

ОТДѢЛЪ III.

1. МЕЛКІЯ ЗАМѢТКИ И СТАТІИ.

Zu den Athosurkunden.

I. Nachträgliches zu den Akten von Zographu.

Die geehrte Redaktion dieser Zeitschrift hat mir vier Photographien übersandt, die Dr. Paul Marc angefertigt und deren Benutzung er uns bereitwilligst gestattet hat. Die Originale befinden sich im Archiv des Klosters Zographu, und zwei von ihnen gehören in die langwierigen Streitigkeiten dieses Klosters mit dem Kloster Esphigmenu um den Besitz und die Grenzen des Terrains Jovannitza (vgl. Actes de Zographou № LXI—LXV und Actes d'Esphigménou № XXXII). In dem ersten Dokument aus dem Jahre 1643 bestimmt die Zentralverwaltung des Athos in Gegenwart der türkischen Regierungsbeamten die Grenzen von Bagenokamara. Das zweite Dokument ist ein Synodalschreiben des ökumenischen Patriarchen Kallinikos II (1688—1702, mit kleinen Unterbrechungen), das einen in der Gegend von Jovannitza befindlichen Bienenstand den Zographiten zuspricht.

Die Orthographie und die syntaktischen Eigenheiten beider Dokumente sind in dem folgenden Abdrucke unverändert wiedergegeben.

1. 7151 = 1643, 1. Juni.

† ετσι ,ζωνα εν μηνι ιουνιω α'.

† Ἐξουσιάζοντος εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ ἐκλαμπροτάτου, Ἰσαάαγα, καὶ Μαχονιμούμπασα, συνέβη διαφορὰ τῶν δύο μοναστηρίων, τοῦ τε Σημένον καὶ τοῦ Ζωγράφου, διὰ τὰ σύνορα τῆς Βαγενοκαμάρας· καὶ ἐδεήθημεν τῶν ἀγάδων καὶ ἦλθαν καὶ εἶδαν τὸν τόπον, μετὰ τῆς ἱερᾶς 5 συνάξεως τοῦ ἁγίου ὄρους, καὶ καθὼς ἐδιελάμβαναν αἱ δύο βακουφλαμάδες

2 μαχονιμούμπ... am Ende der etwas beschnittenen Zeile. 5 ἐδιελάμβαναν, korrig. aus -βανεν. 5 gewöhnlich βακουφναμάδες = Urkunden, Stiftungsbriefe, vgl. Byz. Zeitschr. XII, 530.

τῶν δύο μοναστηρίων, ἦγονι τοῦ Σημένου καὶ τοῦ Ζωγράφου, ἐτίθη δρισαν καὶ οἱ ἀγάδες, διὰ ἡ στρατά ὁποῦ πηγένη ἡ μεγάλη ἀπὸ ταῖς Καραῖς, καὶ κατεβαίνει τὴν Βαγενοκαμάραν, καὶ ἀνεβαίνει ἀπάνου εἰς τὴν ράχην, καὶ εὐγένει τὴν μεγάλην βίβλαν, καὶ ἔχονι οἱ Σιμενοῖται τὸ δεξιὸν μέρος καθὼς πηγένομεν ἀπὸ ταῖς Καραῖς ἔξω, ἕως πέρα εἰς τὴν τρανὴ τὴν ραχὴν καθὼς 10 χύνονται τὰ νερά· καὶ τὸ ἀριστερὸν μέρος καθὼς χύνουν τὰ νερά, ὡς καθὼς ἐβάλαμεν τὰ σημάδι, εἶναι Ζωγραφίτικο· καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ὅποιον μοναστήριον ἢ τοῦ Σημένου, ἢ τοῦ Ζωγράφου προξενήσῃ σκάνδαλον ἀπὸ τὰ δύο μοναστήρια, νὰ πληρώνη χίλια γκρόσια τὸν ἀγᾶ. καὶ εἰς τοῦτο ἐγγράφει καὶ τὸ παρὸν ὁμολογὸν τῶν Σημαιοῦτων εἰς πίστωσιν καὶ βεβαίωσιν ἐμπροσθεν 15 τῶν ἀγάδων καὶ τῶν γερόντων τῆς συνάξεως.

† Δαυριότης Νικόδιμος Καραμαλῖς, καὶ ὁ γέρο κύρ Ἰάκωβος.

† Βατοπαιδινὸς προηγούμενος παπᾶς Δαυὶδ καὶ Νικηφόρος καὶ γέρο Μελέτιος. 20

† Χελανδάρινος ὁ γέρο Βλκτωρας.

† Ἰβερίτης γέρο Διονύσιος.

† Διονυσίου, γέρο Μηροφάνης.

† Δοχειαρίτης, γέρο Κάλλιστος.

† Παντοκράτορος γέρο Δανιήλ. 25

† Σταυρωνικητιανὸς, γέρο Σεραφείμ.

† Σιμοπετρίτης ὁ Γαβριήλ.

Oben links und rechts vom Datum zwei Siegelabdrücke; über dem rechten noch ein kleines Siegel mit türkischer Schrift; am Rande rechts ein unleserliches Wort: Γ.οργ.....

2. (1690), August, Indiktion XIII.

† Καλλίνικος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Θεοφιλέστατε ἐπίσκοπε Ἱερισσοῦ καὶ ἀγίου ὄρους, καὶ δαιώτατοι καθηγούμενοι τῶν ἱερῶν καὶ σεβασμίων μοναστηρίων τοῦ ἁγιονύμιον ὄρους, καὶ λοιποὶ πατέρες τῆς συνάξεως, χάρις εἴη ὑμῖν, καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ. 5 ὁ ἡγούμενος τοῦ αὐτόθι ἱεροῦ μοναστηρίου τοῦ Ζωγράφου κεκλημμένου, ἐν ἱερομονάχοις κύρ Ἡσαΐας, καὶ οἱ λοιποὶ πατέρες ἀνέφερον ἡμῖν, διὰ πρὸ χρόνων ἤδη πολλῶν οἱ πατέρες τοῦ μοναστηρίου Σφιγμένου λεγομένου, ἔχοντες χρεῖαν καὶ ἐνδειαν τόπου εἰς τὸ ποιῆσαι μελισσιῶνα, ἐδεήθησαν αὐτῶν, καὶ δέδωκαν πρὸς αὐτοὺς τόπον μερικὸν τοῦ μοναστηρίου αὐτῶν, 10 εἰς τοποθεσίαν Γιωβαννίτζαν καλουμένην, συμφωνήσαντες καὶ ὑποσχεθέντες παρέχειν κατ' ἔτος εἰς τὸ μοναστήριον αὐτῶν τοῦ Ζωγράφου πρὸς τρεῖς δακάδας κηρὸν ἐτήσιον, ἐφ' ὅσον μεταχειρίζονται τὸν τόπον εἰς ἰδίαν αὐτῶν

17—26 überall γερο ohne Akzent mit dem folgenden Namen eng verbunden.
23 lies Μηροφάνης.

- χοῖσιν. οἷνες παρελθόντων ἤδη χρόνων ἱκανῶν οὐκ ἐφρόντισαν ἀποδοῦναι
 15 αὐτοῖς τὸ συμπεφωνηθὲν ἐτήσιον, ἀλλὰ διακρατοῦντες καὶ τὸν τόπον ἀμετό-
 χως, οὐ θέλουσιν ἐπιστρέψαι εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ διοίκησιν τοῦ μοναστηρίου
 αὐτῶν τοῦ Ζωγράφου, καὶ φαίνονται προφανῶς ἐπιζήμιοι τοῦ αὐτοῦ μονα-
 στηρίου καὶ ἄρπαγες, ἀνοίκεια τῆς ἐπαγγελείας αὐτῶν διαπράττοντες, περὶ
 οὗ καὶ ἄλλοτε μαρτυρηθεῖς ὁ τόπος τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ζωγράφου, καὶ
 20 ἐπιτιμιθέντες διὰ πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ γράμματος, εἰς οὐδὲν ἐλογίσαντο
 οἱ πατέρες οὗτοι τοῦ μοναστηρίου τοῦ Σφιγμένου. διὸ εἰ οὕτως ἔχει, ἐζήτησαν
 τὸ παρὸν ἐπιτίμιον, καὶ γράφομεν συνοδικῶς, ἵνα οἱ πατέρες τοῦ μοναστη-
 ρίου τοῦ Σφιγμένου ἀποδώσωσι καὶ ἐπιστρέψωσι τὸν τόπον αὐτὸν τοῦ μο-
 ναστηρίου τοῦ Ζωγράφου εἰς τὴν διοίκησιν καὶ ἐξουσίαν αὐτοῦ, τὸν εἰς
 25 τοποθεσίαν Γιωβαννιτῆσαν, ὡς ἴδιον κτῆμα αὐτοῦ ἐξαποφάσεως, ἀπροφασί-
 στως καὶ ἀλογοπραγίως. ὅστις δ' ἂν φανῇ ἀπειθής καὶ ἀνυπότακτος τῆς
 ἡμετέρας ταύτης πατριαρχικῆς ἐπιταγῆς, καὶ συνοδικῆς ἀποφάσεως, καὶ οὐκ
 ἐάσῃ δοθῆναι ὁ τόπος οὗτος εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ζωγρά-
 φου, τοῦ ἱεροῦ μὲν ὦν καταλόγου, ἀργὸς μενέτω πάσης ἱεροπραξίας, καὶ
 30 ἐστερημένος παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ εἰσοδήματος, παρ' οὐδενὸς συμφοροῦ-
 μενος, ἢ συλλειτουργοῦμενος ὡς ἄξιος τελείας καθαιρέσεως, τῆς δὲ μοναχικῆς
 διαγωγῆς, ἀφωρισμένος εἴη ἀπὸ Θεοῦ κυρίου παντοκράτορος, καὶ κατηρα-
 μένος, καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ ἄλυστος μετὰ θάνατον, καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ εἴη
 μετὰ τοῦ Ἰούδα, ἕως οὗ ἀποδώσωσιν ὡς γράφομεν τὸν τόπον εἰς τὴν ἐξου-
 35 σίαν τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ζωγράφου, καὶ τύχωσι συγχωρήσεως. ἀλλὰ καὶ
 ὅσοι τῶν λοιπῶν πατέρων γινώσκοντες τὸ δίκαιον, καὶ ὡς ὁ τόπος οὗτος
 ὑπάρχει τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ζωγράφου, καὶ παραλόγως διακρατοῦσιν οἱ
 πατέρες τοῦ μοναστηρίου τοῦ Σφιγμένου, καὶ φιλοπροσωποῦντες, οὐ θέλουσιν
 ὁμολογῆσαι, ἐὰν οὐκ ὁμολογήσωσι τὴν ἀλήθειαν παρῆρσι ἐνώπιον τῆς
 40 συνάξεως ἀφιλοπροσώπως, ἀφωρισμένοι εἴησαν ἀπὸ Θεοῦ, καὶ κατηραμένοι,
 καὶ ἀσυγχώρητοι, καὶ ἄλυστοι μετὰ θάνατον, ἔχοντες καὶ τὰς ἀράς τῶν
 ἀγίων πατέρων, ἕως οὗ ὁμολογήσωσι τὴν ἀλήθειαν ἀφιλοπροσώπως, καὶ
 τύχωσι συγχωρήσεως.

ἐν μηνὶ αὐγούστῳ Ἰνδικτιῶνος ιγ.

- 45 † δ
 † δ Σμύρνης Γρηγόριος.
 † δ Ἀρχιεπιστοῦ Δανιὴ (λ).
 † δ Δαριῆς Ἰωάννης.
 † δ Δέρεων Παχώμιος.

II. Nachträgliches zu den Akten von Esphigmenu.

Die zwei übrigen Nummern der oben erwähnten, im Kloster Zographu aufgenommenen Photographien bieten ein Bruchstück des von L. Petit und W. Regel edierten Dokuments (Actes d'Esphigmenou,

28 ἑάση, korrig. aus -σει.
 entziffern.

45 das Monokondylion konnte ich nicht

St. Petersburg 1906, 1. Beilage zum XII. Bande des Vizant. Vremennik, № VII, pag. 14—22), und zwar entspricht das nur einen Teil der Unterschriften enthaltende Bruchstück den Zeilen 232—257 der Ausgabe. Da nun jenem Abdruck als einzige Grundlage eine im Jahre 1804 gemachte Kopie des Athosmönches Theodoret gedient hat, so kann das neue Bruchstück des Originals, so klein es auch ist, doch besondere Beachtung beanspruchen, weil wir daran die Abschrift Theodorets kontrollieren können. Das Resultat einer solchen Kontrolle bestätigt das Urteil, das wir schon früher in dieser Zeitschrift (Band XIII, S. 238—240) bei Gelegenheit anderweitiger Berichtigungen zu eben diesem Dokumente ausgesprochen haben, nämlich dass Theodoret seine Abschrift im allgemeinen recht ungenau ausgeführt hat. Wir geben im Folgenden einen Abdruck der betreffenden Zeilen nach der Photographie und verzeichnen unter dem Striche nur die besonders ins Gewicht fallenden Verunstaltungen, die Theodoret sich bei der Wiedergabe von Namen hat zuschulden kommen lassen.

232. † ὁ ἡγούμενος τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Ἀλυπίου Ματθαῖος ἱερο-
μόναχος μαρτυρῶν ἐπέγραψα.
233. † Θεοδόσιος ἱερομόναχος καὶ ἡγούμενος μονῆς τοῦ Ῥανδούχου.
234. † Θεοδόρητος ἱερομόναχος καὶ ἡγούμενος τοῦ Κουτλουμούση μαρτυρῶν
ἐπέγραψα. 5
236. † Θεοδόσιος ὁ τῆς τοῦ Μακροῦ μονῆς καθηγούμενος μαρτυρῶν ἐπέ-
γραψα.
237. † Γρηγόριος ὁ τῆς τοῦ Νεακίτου μονῆς καθηγούμενος μαρτυρῶν
ἐπέγραψα.
238. † Λωρόθεος ἁμαρτωλὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ Ξύστη μαρτυρῶν ἐπέ- 10
γραψα.
239. † Λαττηλῆ ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος τοῦ Χοχληάρα μαρτηρὸν
ἐπέγραψα.
240. † Θεοστήρηκτος μοναχὸς καὶ καθηγούμενος μονῆς τοῦ Πλακά μαρτυ-
ρῶν ἐπέγραψα. 15
241. † Μάρκος μοναχὸς καὶ καθηγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Καπροῦλλον
μαρτυρῶν ἐπέγραψα.
242. † Θεοστήρηκτος μοναχὸς καὶ καθηγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Γομάτου
μαρτυρῶν ἐπέγραψα.
243. † Ἀμφιλόχιος ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος μονῆς τοῦ Μινίτση 20
μαρτυρῶν ἐπέγραψα.
244. † Λοσίθεος μοναχὸς καὶ καθηγούμενος μονῆς τοῦ Χανᾶ μαρτυρῶν
ἐπέγραψα.
245. † Μακάριος ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος μονῆς τοῦ Λωροθέου
μαρτυρῶν ἐπέγραψα. 25

246. † Ἀκάκιος ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος μονῆς τοῦ Βαρναβήτζη μαρτυρῶν ὑπέγραψα.
247. † Θεοφάνης μοναχὸς καὶ ἐπιτηρητὴς τοῦ ἁγίου ὄρους καὶ καθηγούμενος τῆς τοῦ Ἰχθυοφάγου μονῆς μαρτυρῶν ὑπέγραψα.
- 30 249. † Κασσιανὸς μοναχὸς καὶ καθηγούμενος μονῆς τοῦ Σαράβαρι μαρτυρῶν ὑπέγραψα.
250. † (ἡμεῶν κρῖν. η̅χ̅ω̅ς. μονῆς τῆς Βερίω... πνευματικῶς τῷ Ρωσ... μαρτυρῶν ἐπεγράψα.
252. † Βησαρίων μοναχὸς καὶ καθηγούμενος τοῦ Κασταμονίτου μαρτυρῶν ὑπέγραψα.
- 35 253. † Μελέτιος μοναχὸς καὶ καθηγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Κολιτζηνοῦ μαρτυρῶν ὑπέγραψα.
254. † Ἰωσήφ μοναχὸς τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Μακρωγένη μαρτυρῶν ὑπέγραψα.
255. † ὁ τῆς μονῆς τοῦ Γυρευτῆ Γαβριήλ μαρτυρῶν ὑπέγραψα.
- 40 256. † Καλλιστρατος ἱερομόναχος ὁ τ
- † Θεοδώριτος ἱερομόναχος ὁ εἰς τοῦ
257. † Θεοδώσιος ἱερομόναχος ὁ
- † Ἰάκωβος μοναχὸς ὁ τοῦ Σέρβου ἡ
- † Ἀβράμιος ἱερο

III. Nachträgliches zu den Akten von Chilandar.

Unter den Photographien von Athosakten, die P. Sevastjanov, das Haupt der in den Jahren 1859 und 1860 im Auftrage der St.-Petersburger Akademie der Künste unternommenen Expedition nach dem Heiligen Berg, unter vielem anderen als Ausbeute heimbrachte, befinden sich auch fünf Stücke mit der Bezeichnung: Разные монастыри, d. h. verschiedene Klöster. Drei von ihnen beziehen sich auf das Kloster Chilandar und sind neulich von L. Petit (Actes de Chilandar. St. Petersburg 1911. Beilage zum XVII. Bande des Viz. Vremennik) nach eigenen Photographien ediert worden (№ 9 = Sev. 3; № 23 = Sev. 1; № 111 = Sev. 2). Eine Nachprüfung dieser Nummern nach den Sevastjanovschen Photographien (= A) hat folgende kleine Versehen und Ungenauigkeiten Petits erwiesen.

9,3 lies ἐν τῷ πλησιάζοντι αὐτοῦ τοῦ Ζυγοῦ τόπῳ (statt αὐτῷ); A hat ἀν mit hochgestelltem τ, ohne Bezeichnung der Endung. — 9,11 lies ἐκρηδάμεθα καὶ δευτέραν ἐπιστάσιαν (st. δευτέρας ἐπιστάσιος); Petit hat das bekannte Kompendium für die Endung αν falsch gelesen. — 9,13 ff. A hat überall κύρ (nicht κύρ). — 9,30—31. A hat ursprünglich

32 Συμεὼν ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος μονῆς τοῦ Βερροιώτου καὶ πνευματικὸς τῶν Ῥωσῶν. 37 μονῆς τοῦ Μακροῦ. 40 Κάλλιστος. 40—44 die rechte Hälfte der Zeilen ist abgerissen. 41 fehlt bei Theodoret, ebenso 43 und 44.

γέροντες — οὐκ ὀλίγοι geschrieben und dann ὀλίγοι in ὀλίγους korrigiert, γέροντες aber zu ändern vergessen. Ausserdem hat A *κωμητίσης* (nicht *κωμητίσσης*). — 9,37. A hat *Θελή* und darüber σ, also wohl *Θελήση* (und nicht *Θελήσειε*). — 9,43. A hat *διαχωρήσεως τινῶν* (nicht *διαχωρήσεως τινων*). — 9,46. A hat *τὸν ξηροποιάμου* (korrigiert aus *τοῦ*). — 9,49. A hat *διηλλίζοντος* (nicht *δικκλίζοντος*); ob 1,8 *δικκλίζοντος* richtig gelesen ist, müsste noch einmal nach der Photographie konstatiert werden. Der Name des Klosters lautete wohl in richtiger Orthographie *τοῦ Δωλλίζοντος*. — 9,75. A hat *ποτέ* (nicht *ποτε*). — 9,103. A hat *ἔχωσι αὐτήν* (nicht *ἔχωσιν α.*). — 9,105. A hat *προκαθηρπαγμένον* (nicht *καθηρπαγμένον*). — 9,120. A hat *δυσιὰ* (nicht *δυτικά*), vgl. 54,9 und Regel, Die Akten von Vatopedi S. 12,4. — 9,135. A bietet hinter *Κασσιανὸς* noch *μοναχὸς* (in der bekannten Abkürzung: α über χ). — 9,139. A hat *κοσμά τοῦ νεακίτου καὶ* (nicht *δ*). — 23,11. 20 usw. A hat überall *τὲ*. — 23,35. A hat *τυχούσαν*. — 23,36. A hat *διασεισμὸν τινὰ* (nicht *διασεισμόν τινα*). — 23,39. A hat von der Hand des Kaisers *τεσσαραςκαιδεκάτου* (nicht *τεσσαρεςκαιδ.*). — 111,25. A hat *περὶ εἰς τὰ σέληνα* (nicht *σώληνα*); es ist die wiederholt erwähnte Örtlichkeit *Σέλινα* gemeint, vgl. S. 1,11; 21,52; 23,126. — 111,42. A hat noch eine slavische Notiz von späterer Hand: *за кѣноп.иѣ мѣтохѣ*.

Bei dieser Gelegenheit stellen wir noch einige andere Versehen und Versäumnisse der verdienstlichen Ausgabe zurecht, soweit sie uns bei einer kursorischen Lektüre aufgefallen sind. S. 5,52 ergänze *τὸ σὺν Θεῷ φυντευθῆναι [μῆλλον] ἀμπέλιον*. — S. 10,63 ergänze *ἐν τῇ ὑπὸ [τὸν] κατὰ τὴν ἡμέραν πρῶτον τοῦ ὄρους τοῦ "Αθω μονῇ*. — S. 14,82 lies *Δημητρίου* (st. *Δμήτριον*). — S. 15,4 ergänze gemäss Z. 30: *τὸν ἐν αὐτῇ πάροικον [Ξένον τὸν Βεριδάρεν]*. — S. 20,1: da Petit in diesem Dokument sonst die Schreibfehler des Originals verbessert, so hätte er auch *τσσανταύκις* in *τσσαντάκις* korrigieren müssen. — Ebenso S. 23,110 *συνηλεγμένον* in *συνειλεγμένον*. — Ebenso S. 25,12 *ἀλάσθητος* in *ἀλάθητος*. — S. 25,19 lies *προσφερόμενος* (st. *-φερομένας*). — S. 26,58 lies *ὑπογεγραφοί* (st. *-φῶσι*). — S. 29,4: *κλησίον* ist wohl nur Druckfehler (statt *πλησίον*). — S. 58,92 l. *εἴτ' ἦν αὐτῷ βουλομένῳ τόνδε δὴ τὸν τρόπον ἢ ἕτερον . . . πράξαι* (statt *εἶτ'*, d. h. nicht *εἶτα*, sondern *εἶτε* — *ἦ*). — S. 132,13 l. *κέκτηται* (st. *κέκληται*). — S. 189,45.48 und 230,38 ist der überlieferte Nominativ *οἰκονόμον* in *οἰκονόμων* zu korrigieren (nicht in *οἰκονόμος*). Diese bekannte Nebenform steht z. B. auch S. 52,24 (*τοῦ μεγάλου οἰκονόμονος*) und 251,39—40 (*μοναχοῦ καὶ οἰκονόμονος*). — S. 208,16 l. *ἀπαραιοίπτως* (st. *ἀπαβαλοίπτως*), vgl. 206,11. — S. 247,29 l. *τῆς κυρᾶς Μαρίας* (statt *κῦρ*) und ebenso Z. 32 *ἡ μήτηρ ἡμῶν κυρὰ Θεοδόρα* (st. *ἡ μήτηρ ἡμ. κῦρ Θ.*). Dass *κῦρ* auch als Femininum gebraucht wird, ist undenkbar. — S. 249,90 l. *ἡρέσθημεν* (st. *ἡράσθημεν*). — S. 252,3: wir möchten bezweifeln, dass der Schreiber, so ungebildet er auch in Orthographicis gewesen ist, wirklich *ἐλάταις*, worin *εἰς λεγάτα*

steckt, geschrieben hat, vgl. S. 254, 27; 304, 32. — S. 304, 19 *πραστά-
γματος* ist wohl nur Druckfehler (st. *προστέγματος*). — S. 338, 114 l. *διὰ δικαιοτηρίων ἐγγράφων* (st. *δικαιωτέρων*), vgl. Z. 163; der Schreiber
hat sich wohl der Abkürzung *δικαιω* mit darübergestelltem *τε* bedient. —
S. 340, 182 l. *ἀδεκάστῃ κρίσει* (st. *ἀδικάστῃ κρ.*).

IV. Nachträgliches zu den Akten von Vatopedi.

Nach seiner übeln Gewohnheit hat der Bischof Porphirij auch in seinem „Archiv“ der Akten des Klosters Vatopedi von verschiedenen Dokumenten, die ihm wohl erhalten vorlagen, nur Exzerpte oder kurze Inhaltsangaben mitgeteilt. Diese Bruchstücke sind in der von W. Regel besorgten Ausgabe (*Χρυσόβουλλα καὶ γράμματα τῆς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου*, St. Petersburg 1898) gemäss dem Prinzip, nur Vollständiges zu bieten, nicht berücksichtigt worden. Damit jedoch, wie Krumbacher zu sagen pflegte, „kein Blättchen umkomme“, mögen sie hier als vorläufiger Ersatz des von der Zukunft zu erhoffenden vollständigen Abdruckes nachgetragen werden.

1) 6852 = 1344, August, Indiktion XII: Auf Bitten der Mönche von Vatopedi bestätigt ihnen Kaiser Johannes Palaiologos in einem Chrysobull den Besitz des Metochion *Προσφόριον* nebst dem daselbst erbauten Turme. Laut Angabe verschiedener alten Dokumente (*διὰ παλαιγενῶν προσταγμάτων καὶ λοιπῶν διαφορῶν δικαιωμάτων*) gehörte zu diesem Metochion ein Viehhof (*μάνδρα*), ein mit Bäumen bestandenes¹⁾ Stück Land von 100 Modien (*μοδίων ρ'*) und ein anderes Land nahe beim alten Kastron von ebensoviel Modien. Incip. *Ἐπεὶ οἱ μοναχοὶ τῆς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος διακειμένης σεβασμίας μονῆς τῆς βασιλείας μου, τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τῆς πανυπερέννου δεσποίνης καὶ θεομήτορος καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Βατοπεδίου κατὰ μῆνα αὐγουσίου τῆς νῦν τρεχούσης δωδεκάτης ἡδικτιῶνος τοῦ ζωνβ' ἔτους.*

† *Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ῥω-
μαίων ὁ Παλαιολόγος.*

Auf einem schmalen Pergamentblatt. Die Goldbulle noch vorhanden.

2) 6865 = 1356, September, Indiktion X: Auf Bitten der Mönche von Vatopedi bestätigt Kaiser Johannes Palaiologos die im Kloster vorhandenen früheren Chrysobullen und kaiserlichen Verordnungen, sowie die Kataster und übrigen Dokumente (*ἀπογραφικὰς παραδόσεις καὶ λοιπὰ δικαιώματα*) und sichert dem Kloster alle seine Besitzlichkeiten. Als solche werden aufgezählt: *ἐν Θεσσαλονίκῃ μετόχιον τῆς Θεοτόκου μετὰ τοῦ οἰκολογίου καὶ ἀμπελοπάκτου· ἐν Βερροίᾳ μετόχιον τοῦ Σαρανηνοῦ·*

1) Vgl. Regel p. 3, 28—32; dort heisst es: *ἔτι δὲ καὶ τὰ καλὰ δένδρα ἔχοντα γῆν μοδίων ἑκατόν.* Darnach scheint es, dass dies Land den Namen *Καλὰ Δένδρα* führte.

ἐν Καλαμαριά ὁ ἅγιος Μάμας μετὰ τοῦ πύργου καὶ τῆς δοθείσης παρὰ τοῦ Μουζάκη γῆς τῶν τριακοσίων μοδίων· περὶ τὴν Ἐρμιλείαν μετόχιον μετὰ τοῦ πύργου· εἰς τὸν Προαύλακα μετόχιον Ἐλαδιάβα μετὰ τοῦ πύργου· 5 Προσφόριον μετὰ τοῦ πύργου καὶ τοῦ νησίου τῆς Ἀμουλιανῆς λεγομένου· τὰ ἐντὸς τοῦ ἁγίου ὄρους κελλία δ' τοῦ Κολετζῆ καὶ τοῦ Δομέτη καλούμενα, ἅτινα προσετέθησαν παρὰ τοῦ Πρώτου ἐκείνου κῦρ Ἰσαάκ· Ζαβερνίκεια, Σέλματος¹⁾ μετὰ τοῦ πύργου καὶ παροίκων, Χοτολίβοι μετὰ τοῦ πύργου· ἢ εἰς τὸ Πρινάρι γῆ, ἣτις ἀφιερώθη παρὰ τοῦ ἐν μοναχοῖς Τζαμπλάκωνος 10 κῦρ Ἀρσενίου καὶ τοῦ ἀνταδελφον αὐτοῦ τοῦ μεγάλου δουκὸς· ἐντὸς τοῦ κάστρου τῶν Σεργῶν μετόχιον τῆς Θεοτόκου Ὀδηγητρίας καὶ ἐκτὸς τοῦ αὐτοῦ κάστρου μετόχιον τοῦ ἁγίου Δημητρίου· ζευγηλατεῖον τοῦ Τζαγγάρη Ἰωάννου, ὅπερ προσεκυρώθη παρὰ τοῦ Καλοθέτου· εἰς τὸ Περιθεώριον μετόχιον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, ἐπιλεγόμενον Καλαμιτζιν, 15 μετὰ τῶν προσόντων αὐτῷ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ αὐτοῦ κάστρου· ἐν Αἰήμῳ μετόχιον· εἰς τοῦ Ζίχνα γῆ τοῦ Φουκοπούλου πλησίον χωρίου τοῦ Θολοῦ· περὶ τὰς Σέρρας ἢ Ἀραγοβοντζίστα, ὅπερ προσεκύρωσεν ὁ Δερμοκατῆς· ἢ εἰς τὴν Ἐλσιανὴν πλησίον τῆς Πετριτζῶ γῆ, ὅση καὶ οἷα ἐστί· τὸ εἰς τοῦ Στούμπου μετόχιον τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὅπερ δέδωκεν ὁ Μαυροφόρος, 20 μεθ' ὧν κέκτηται· χωρίον τὸ Γραδίστιν, ὁ Σωτὴρ Χριστὸς καλούμενον, μετὰ τῆς περιοχῆς καὶ νομῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐντὸς τοῦ Ζίχνα ἀνωγειοκατόγου οἰκῆματος εἰς τὸν Γαλικόν, ὅπερ ἀφιέρωσεν ὁ μοναχὸς κῦρ Ἀρσένιος ὁ Τζαμπλάκων καὶ ὁ ἀνταδελφὸς αὐτοῦ ὁ μέγας δούξ· αἱ εἰς τοῦ Ζίχνα ἀφιερωθεῖσαι ὑποστάσεις παρὰ τοῦ Δριήνου ἐκείνου, τὸ ἐκεῖσε ζευγηλατεῖον 25 τὸ ἀφιερωθὲν παρὰ τοῦ Μαυροφόρου καὶ καλούμενον Μιχαήλου· ἢ ἐν τῇ Θεομεγαλύντῳ Θεοδοξάστῳ καὶ Θεοφυλάκτῳ Κωνσταντινουπόλει σεβασμία μονὴ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Κοιμήσεως μετὰ πάντων, ὅσα ἔχει ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἐτι εἰς τὴν Ἡράκλειαν καὶ εἰς τὴν Χαριούπολιν τὸ περὶ τὴν Χρυσὴν πύλιν κηπουρεῖον, ὅπερ προσεκύρωσε πρὸ 30 ὀλίγου τῇ μονῇ τοῦ Βατοπεδίου ὁ μοναχὸς κῦρ Νίφων ὁ Ποταμιᾶτης· τὴν περὶ τὴν πύλιν τῶν Κυνηγῶν τετραμερίδα καμάραν, τὴν δοθείσαν παρὰ τοῦ Ῥαοῦλ κῦρ Ἰσαάκ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἣν ἔχει αὕτη ἐκ προικὸς· εἰς τὴν Σιδηροκασίαν μετόχιον Σπηλαιώτισσα μετὰ τῶν παροίκων τῶν δοθέντων παρὰ τοῦ Καβάσιλα· ἐν Χρυσουπόλει γῆ ἐπονομαζομένη Ἀλευ- 35 ροῦ καὶ ἑτέρα γῆ πλησίον τούτου κάστρου.

Zwischen den Zeilen ist mit roter Tinte von der Hand des Kaisers hinzugefügt: πρὸς τούτοις τὸ Ῥαφάλιον ὅλον καὶ τοῦ Κριμωτᾶ καὶ τὸ χωρίον τοῦ Μαυροφόρου

κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τῆς νῦν τρεχούσης δεκάτης Ἰνδικτιῶνος τοῦ 40 5756 ἔτους.

† Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.

1) Vgl. Regel p. 3,3 und 8,3 Σέμελτον und 15,22 Σέμαλτον.

Auf einem langen, breiten Pergamentblatte. Die Goldbulle noch vorhanden.

3) 6903 = 1394, Oktober, Indiktion III: Der Mönch Joasaph, der, begleitet von zwei Brüdern, Philotheos und Gerasimos, aus dem Meteorakloster τῆς Μεταμορφώσεως nach dem Athos übergesiedelt ist, schenkt dem Kloster Vatopedi ein goldenes Kreuz und 500 Hyperpyra, unter der Bedingung, dass das Kloster ihm das Kellion τοῦ Προδρομοῦ überlasse und den nötigen Lebensunterhalt bis zu seinem Tode liefere.

† ὁ ἡγούμενος τῆς βασιλικῆς μεγάλης μονῆς τοῦ Βατοπεδίου Θεόδωρος ἱερομόναχος.

† ὁ προηγούμενος Ἰγνάτιος, ἱερομόναχος καὶ πνευματικός.

Das Dokument befindet sich in dem erwähnten Meteorakloster.

V. Nachträgliches zu den Akten von Pantokrator.

L. Petit hat in seinen Actes de Pantocrator (St. Petersburg, 1903. 2. Beilage zum X. Bande des Viz. Vremennik) für № III bloss die beiden früheren Drucke dieses im Archiv von Russikon aufbewahrten Dokumentes benutzen können, nämlich den vom Professor der Kiewschen Geistlichen Akademie Ph. Ternovskij besorgten Abdruck (Акты русскаго на св. Аѳонѣ монастыря св. Пантелеимона. Kiev 1873, S. 176—183) und den nach einer Abschrift des Bischofs Porphyrij in dem nach seinem Tode herausgegebenen Schlussbande seiner Geschichte des Athos gedruckten Text (Исторія Аѳона. III, 2. St. Petersburg 1892, S. 648—650). Diese seine Vorlagen sind recht unzuverlässig, besonders die zuerst genannte, obgleich dem Kiever Professor für seine Ausgabe die vom Kloster Russikon selbst besorgten Photographien sämtlicher Dokumente übersandt worden waren. Auch Sevastjanov hat seiner Zeit im Kloster Russikon 30 griechische Urkunden photographiert, von denen № 21 das oben erwähnte Dokument enthält. An der Hand dieser Sevastjanovschen Photographie (= A) können zu dem Abdruck Petits folgende Berichtigungen beigebracht werden.

III, 2 und 46. A hat βοηθοῦντα μοι (nicht -θοῦντά μοι); ib. A hat ἐπὶ τῷδε τῷ προικίῳ (nicht ἐπὶ τῷ δοτῷ пр.). — 3—4. A hat οἰκειοχείρως (nicht οἰκεία χειρῶ). — 7: im Namen Τορνίκιος ist die Endung unsicher, wahrscheinlich Τορνίκης, vgl. Z. 65. — 9—11. A trennt folgendermassen: τοῦ ἐτέρον υἱοῦ αὐτοῦ, ferner Μαρίας ἀνταδέλφης τούτων und ἐτέρας ἀνταδέλφης τούτων. — 12. A hat hinter πυχέρινισσα noch ἡ Τορνικίνα. — 13. A hat συναινέσει (statt ἐκονίστ τε). — 18. A schreibt πρὸς με (nicht πρὸς με). — 20. A hat richtig ὑπὸ χεῖρα; ib. A hat ἐς δεῦρο (nicht ἕως δ.). — 21: das zwischen κρίμασιν und οἷς οἶδεν stehende Wort lässt sich nach den verblichenen Schriftzügen auf der Photographie nicht mehr erkennen: jedenfalls nicht ἄπασι, sondern wahrscheinlich ἀρρήτους. Ebenso wenig steht zwischen οἷς und οἶδεν ein αὐτὸς oder

sonst ein Wort. — 22. A schreibt $\kappa\tilde{\upsilon}\rho$ (nicht $\kappa\tilde{\upsilon}\rho\iota\omicron\nu$). — 23. A schreibt $\pi\rho\iota\mu\mu\iota\kappa\eta\rho\iota\omicron\nu$ $\kappa\tilde{\upsilon}\rho$ (nicht $\pi\rho\iota\mu\iota\kappa.$ $\kappa\tilde{\upsilon}\rho\iota\omicron\nu$); auch Z. 30 und 61 ist $\pi\rho\iota\mu\iota\kappa\eta\rho\iota\omicron\nu$ mit zwei μ geschrieben. — 24. A schreibt falsch $\upsilon\pi\epsilon\rho\beta\alpha\lambda\omicron\nu\tau\omega\varsigma$. — 25. A hat $\delta\sigma\alpha$ (nicht $\delta\sigma\omicron\nu$). — 28. A scheint $\delta\iota\acute{\alpha}$ $\tau\omicron\upsilon\tau\omicron$ $\kappa\alpha\iota$ zu haben. — 42. A hat $\beta\omicron\upsilon\lambda\eta\theta\epsilon\iota\eta\nu$ (nicht $-\theta\eta\nu\alpha\iota$) und dahinter ein zweites wieder ausgestrichenes $\beta\omicron\upsilon\lambda\eta\theta\epsilon\iota\eta\nu$. — 43. A schreibt η $\tau\iota\varsigma$. — 44. A hat $\kappa\alpha\theta'$ $\alpha\iota\mu\alpha$ $\mu\omicron\iota$ $\pi\rho\omicron\sigma\omega\kappa\epsilon\iota\omega\mu\acute{\epsilon}\nu\omega\nu$ (nicht $\kappa.$ $\alpha\iota\mu\acute{\alpha}$ $\mu\omicron\iota$ $\pi\rho\omicron\sigma\omicron\iota\kappa\epsilon\iota\omega\mu.$). — 48. A schreibt $\eta\rho\tau\iota\nu\alpha\omicron\upsilon\nu$. — 48—49. A hat $\acute{\epsilon}\kappa\nu\iota\kappa\eta\sigma\iota\nu$, was nicht mit Petit in $\acute{\epsilon}\kappa\delta\iota\kappa\eta\sigma\iota\nu$ geändert werden darf. — 49. A scheint $\acute{\epsilon}\nu\epsilon\kappa\alpha$ zu haben, wie Z. 70. — 50. A hat $\acute{\alpha}\pi\omicron\sigma\pi\acute{\alpha}\sigma\epsilon\iota\nu$ $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\alpha}\phi\alpha\iota\rho\eta\sigma\epsilon\iota\nu$ (nicht $-\sigma\pi\acute{\alpha}\sigma\alpha\iota$ $\kappa.$ $-\rho\eta\sigma\alpha\iota$). — 51. A hat $\tau\omicron\iota\omicron\upsilon\tau\omicron\nu$ ($\tau\omicron\iota\alpha\upsilon\tau\omicron\nu$ bei Petit ist Druckfehler). — 53. A hat $\acute{\epsilon}\theta\epsilon\lambda\eta\sigma\omicron\mu\epsilon\nu$ $\pi\alpha\rho\alpha\pi\acute{\epsilon}\mu\psi\epsilon\iota\nu$ (nicht $\theta\epsilon\lambda\eta\sigma.$ $-\pi\acute{\epsilon}\mu\psi\alpha\iota$); ib. A hat $\acute{\epsilon}\nu$ $\tau\omicron\iota\varsigma$ $\zeta\omega\sigma\iota\nu$ $\acute{\epsilon}\sigma\mu\acute{\epsilon}\nu$ (nicht $\acute{\epsilon}\nu$ $\zeta\omega\sigma\acute{\iota}\nu$ $\acute{\epsilon}\sigma\mu\epsilon\nu$). — 56. A hat $\lambda\alpha\chi\omicron\upsilon\sigma\alpha\nu$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\iota\varsigma$ (nicht $\lambda.$ $\alpha\upsilon\tau\tilde{\omega}$). — 57. A hat kein $\acute{\alpha}\gamma\lambda\omega\nu$. — 60. A hat $\acute{\epsilon}\nu\omega\pi\iota\omicron\nu$ $\kappa\alpha\iota$ $\tau\tilde{\omega}\nu$; ib. A hat $\upsilon\pi\omicron\gamma\rho\alpha\psi\omicron\nu\tau\omega\nu$ (nicht $-\psi\acute{\alpha}\nu\tau\omega\nu$). — 63. A hat von der Hand der Anna: $\alpha\nu\alpha$ η $\tau\omicron\rho\nu\nu\iota\kappa\iota\nu\alpha$ η $\pi\iota\gamma\gamma\epsilon\rho\nu\sigma\alpha$ (ohne Akzente und Spiritus, wie oben Z. 5). — 65. A scheint $\tau\omicron\rho\nu\nu\iota\kappa\eta\varsigma$ zu haben, vgl. oben Z. 7. — 67. A hat $\pi\iota\gamma\kappa\acute{\epsilon}\rho\nu\sigma\alpha$. — 68. A hat $\alpha\upsilon\tau\eta\varsigma$ $\pi\rho\acute{\alpha}\gamma\mu\alpha\sigma\iota\nu$ (nicht $\alpha\upsilon\tau\tilde{\eta}$ $\pi\rho.$). — 69. A hat $\acute{\epsilon}\varsigma$ $\tau\omicron$ $\delta\iota\eta\rho\nu\epsilon\kappa\acute{\epsilon}\varsigma$ (nicht $\epsilon\iota\varsigma$ $\tau.$ $\delta.$). — 72. A hat hinter $\acute{\epsilon}\kappa\kappa\lambda\eta\sigma\iota\alpha\varsigma$ noch die Worte: $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\alpha}\rho\chi\iota\delta\iota\acute{\alpha}\kappa\omicron\nu\omicron\varsigma$ $\theta\epsilon\omicron\delta\omicron\omega\rho\omicron\varsigma$ $\Phi\rho.$ $\iota.$ $\dots$ $\dagger$ — Zwischen 72 und 73 steht noch $\dagger$ δ $\mu\epsilon\gamma\alpha\lambda\omicron\nu\alpha\tilde{\iota}\tau\eta\varsigma$ ¹⁾ $\iota\epsilon\rho\epsilon\upsilon\varsigma$ $\mu\alpha\nu\omicron\nu\eta\lambda$ δ $\kappa\alpha\lambda.$ $\dots$ Ganz unten am Rande steht noch: $\nu\iota\kappa\omicron\lambda\omicron\alpha\omicron\varsigma$ $\kappa\lambda\eta\rho\iota\kappa\omicron\varsigma$ $\tau\eta\varsigma$ $\acute{\alpha}\gamma\iota\omega\tau\acute{\alpha}\tau\eta\varsigma$ $\mu\epsilon\gamma\acute{\alpha}\lambda\eta\varsigma$ $\tau\omicron\upsilon$ $\theta\epsilon\omicron\upsilon$ $\acute{\epsilon}\kappa\kappa\lambda\eta\sigma\iota\alpha\varsigma$ δ $\tau\alpha\beta\omicron\upsilon\lambda\lambda\acute{\alpha}\rho\iota\omicron\varsigma$ δ $\dots$

VI. Die Gründung der neurussischen Einsiedelei des hl. Andreas.

Von den oben erwähnten Sevastjanovschen Photographien aus „verschiedenen Klöstern“ enthält № 5 ein Synodalschreiben des ökumenischen Patriarchen Anthimos IV (1840—1841; 1848—1852), in dem die Erhebung des sogenannten Seragion zu einer Skete bestätigt wird. Aus der Vorgeschichte dieser Skete, die der Bischof Porphirij in seiner Athos-encyklopädie ausführlich behandelt hat (Бропое Пытемествие, Moskau 1880, S. 437—464), mögen hier die Hauptdaten hervorgehoben werden. In der Nähe von Kareai, dem Sitze der Zentralverwaltung des Athos, befand sich von altersher ein dem Protate gehöriges, nach dem hl. Antonios benanntes Kellion, von dessen jeweiligen Bewohnern in früherer Zeit wir so gut wie nichts wissen, z. B. dass im Jahre 1652 der frühere ökumenische Patriarch Athanasios III Patellarios (1634; 1652) sich dort kurze Zeit bis zu seiner Berufung nach Russland aufhielt. Ums Jahr 1768 wurde das Kellion von dem früheren ökumenischen Patriarchen

1) Die Lesung ist nicht sicher; das Wort scheint stark abgekürzt zu sein: $\mu\epsilon\gamma\lambda\omicron\eta\varsigma$.

Serapheim II (1757—1761), der nach seiner Vertreibung sich auf den Athos begeben hatte, angekauft und zu einem vierstöckigen prächtigen Gebäude mit drei kleinen Kirchen ausgebaut; es wurde von ihm dem hl. Apostel Andreas geweiht und erhielt wegen seiner palastähnlichen Anlage die Bezeichnung Seragion (=Serail). Serapheim flüchtete dann 1775 aus Furcht vor den Nachstellungen der Hohen Pforte auf einem russischen Kriegsschiffe nach Russland, wo er, im Begriff, wieder auf den Athos zurückzukehren, starb. Als die Nachricht von seinem Tode auf dem Athos eintraf, übergab der von Serapheim als sein Stellvertreter daselbst zurückgelassene Archidiakon, da ihm die Mittel zur Instandhaltung des so grossartig angelegten Seragion fehlten, das Gebäude dem Kloster von Vatopedi zu ewigem Besitz. Da aber auch die Mönche von Vatopedi nicht imstande waren, Seragion ausreichend zu unterstützen, so verfiel im Laufe der Zeiten das Gebäude aussen und im Innern immer mehr und mehr und verlor auch von seinem beweglichen und unbeweglichen Eigentum allmählich ein Stück nach dem andern. Im Jahre 1841 mieteten zwei russische Mönche, Vissarion und Varsonophij, die schon 1830 nach dem Athos gekommen waren, das Seragion für sich und begannen dort mit anderen russischen Mönchen, deren Zahl bald wuchs, eine wohlgeordnete Klostergemeinschaft einzurichten. Dem Grafen A. N. Muravjev gelang es dann, die massgebenden Persönlichkeiten in Kareai und Vatopedi für den schon lange gehegten Plan zu gewinnen, das Seragion zu einer selbständigen neurussischen Skete zu erheben. Die betreffende offizielle Erklärung der Zentralverwaltung des Athos mit genauer Angabe der Rechte und Pflichten der neuen Einsiedelei (vom 21 Oktober 1849) ist von Porphirij in russischer Übersetzung abgedruckt (S. 444—449). Auch der ökumenische Patriarch Anthimos zögerte nicht, die neue Skete in einem Synodalschreiben zu bestätigen. Dies Schreiben ist neulich von Demetr. A. Petrakakos im *Ἐκκλησ. Φάρος* X (Nov. 1912) S. 414—417 veröffentlicht, aber mit Fortlassung des Schlusses und der Unterschriften; ausserdem hat sich die von ihm benutzte Vorlage viele kleine Abänderungen des Wortlauts erlaubt, so dass unser nach der Photographie des Originals gemachter Abdruck dadurch nicht überflüssig geworden ist. Bei Porphirij (S. 452—455) findet sich eine dem Original gleichzeitige russische Übersetzung des Synodalschreibens, die aber nicht genau Wort für Wort dem Original entspricht, sondern bloss eine recht freie und mehrfach kürzende Wiedergabe des Sinnes bietet. Sie hat uns aber bei der Entzifferung der verschnörkelten Monokondylii der Synodalen wertvolle Dienste geleistet.

1849, Dezember, Indiktion VIII.

† "Ανθιμος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Καὶ πρὸς πᾶσαν μὲν αἵτησιν, τὸ εὐλογον καὶ Θεοφιλὲς συνεπαγομένην, ἴδοι τις ἂν τὴν Ἐκκλησιαστικὴν εὐμένειαν πρόχειρον, οὐχ ἦτον δὲ καὶ τὰς ἐπὶ συστάσει σεπτῶν καταστημάτων καὶ ἱερῶν σκήτων ἀφορώσας αἰτήσεις ἀνδρῶν ὁσίων καὶ Θεῷ ἀνακειμένων εὐμενῶς ἀποδεχομένη ἢ κοινή 5 φιλόστοργος Μήτηρ τῆς προσηκούσης ἀξιοῖ προστασίας· καὶ ὅσα μονιμότητος καὶ εὐσταθείας τῶν Θεοφιλῶν αὐτῶν σπουδασμάτων παραίτια, προθύμως ἐπιδαψιλεύεται διὰ γραμμάτων αὐτῆς Πατριαρχικῶν καὶ Συνοδικῶν, τὴν διηνεκὴ διαμονὴν αὐτοῖς πραγματευομένη καὶ ἅμα τὸ προνοητικὸν αὐτῆς ποιουμένη κατάδηλον, καθὰ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος. Πατέρες γὰρ σεβάσμιοι 10 ἐκ τῶν ἐνασκουμένων ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει τοῦ Ἀθῶνος καὶ τὸν ἡσύχιον καὶ ἀπράγμονα βίον μετιόντων, κατοικοῦντες ὁμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἀδελφοὶ κατὰ τὸ Λαβητικόν, οὗτοι, φραμέν, ἐς δεῦρο τὰ τῆς διαμονῆς αὐτῶν καὶ ἀσκήσεως ποιούμενοι ἐν τινι κελλεῖῳ ἐξουσιαζομένῳ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, τιμωμένῳ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁσίου καὶ 15 μεγάλου Πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου, Σεράγιον καλουμένῳ καὶ κειμένῳ οὐ μακρὰν τῆς τοποθεσίας τῶν Καρεῶν, ἐπειδὴ ὑπὸ θείῳ ἐπισχυόμενοι ζῆλον, σκοπὸν ἔθεντο τελειοτέρας ἀσκήσεως, καὶ κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον λέγοντα· «ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω» προείλοντο τὴν εἰς ἐναρετωτέραν καὶ ὡς εἰπεῖν αὐλωτέραν βιωτὴν χωροῦσαν πορείαν βαδίσαι, ὃ ἐστὶ, μεταβῆναι 20 εἰς τὸ πολίτευμα αὐτῶν εἰς ἀσκητικόν, κατὰ τὸ παράδειγμα καὶ ἄλλων ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει ὁσίων καὶ ἐναρέτων ἀσκητῶν, ταῦτα δὲ προθέμενοι καὶ ἀποφασίσαντες σταθερότητι γνώμης, ἀνήνεγκαν τὰ τοῦ Θεοφιλοῦς αὐτῶν πόθου καὶ σκοποῦ πρὸς τὴν ἱερὰν κυριαρχικὴν Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου καὶ ἐδεήθησαν ἐπιδοκιμάσαι μὲν καὶ ἐγκρίναι τὴν πρόθεσιν αὐτῶν, ἐπινεῦσαι 25 δὲ κυριαρχικῶς καὶ παραχωρῆσαι αὐτοῖς τὸ ῥηθὲν Κελλεῖον, ὅπως μεταποιηθῇ εἰς ὄνομα καὶ χρῆμα σκήτους καὶ μεταβῆναι ἀπὸ κελλιωτικοῦ εἰς σκητιωτικὸν σκήνωμα, σεμνύνηται δὲ φημίζεται ἢ νέα αὕτη σκήτη αὐτῶν τοῖς ὀνόμασι τοῦ τε ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου καὶ τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου, πρὸς ταύτην τὴν θερμὴν αὐτῶν παράκλησιν εὐχαρίστως διατεθέντος τοῦ 30 ἱεροῦ κυριαρχικοῦ Μοναστηρίου τοῦ Βατοπεδίου καὶ προθύμως καὶ φιλαδέλφως ἐπιχορηγήσαντος αὐτοῖς τὴν ἄδειαν τοῦ μεταποιηθῆναι εἰς σκήτην τὸ ῥηθὲν Κελλεῖον, ὥστε διάγειν ἐν αὐτῇ αὐτοὺς τε τοὺς ἤδη εὐρισκομένους ἱερομονάχους τε καὶ μοναχοὺς, ἔξ τὸν ἀριθμὸν ὄντας, καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα διαδόχους αὐτῶν, καὶ μετιέναι ἐς αἰὲ βίον σκητιωτικόν, ἀπαρallάκτως καὶ 35 ὁμοιοτρόπως τοῖς λοιποῖς ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ὄρει ἀσκηταῖς, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τῆς ἱερᾶς τοῦ ἁγιωνύμου (ὄρους) Κοινότητος ἐνδόσης εἰς τὴν περὶ τῆς μεθαρμογῆς ταύτης προκαταρχτικὴν ἀπόφασιν καὶ ἐπίνενυσιν τῆς κυριαρχούσης Μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου καὶ τῇ περὶ τούτου μοναστηριακῇ αὐτῆς μεσιτείᾳ καὶ παρακλήσει συγκατατεθείσης, ἐγνώσθησαν ἤδη ταῦτα 40 πάντα τῇ ἡμῶν Μετροδίτῃ, προκαθημένῃ Συνοδικῶς, καὶ ἐδηλώθησαν ἀπὸ

ἐπισήμων ἐνσφραγίστων γραμμάτων τῆς τε ἱερᾶς Κοινότητος καὶ τῆς σε-
 βασιμίας Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, ἀναγνωσθέντων ἐπ' ἀκροάσει ἡμῶν τε καὶ
 τῆς περὶ ἡμᾶς ἱερᾶς Ἀδελφότητος καὶ ἁγίας Συνόδου, καὶ ἐνθεν μὲν τὸ
 45 ἐκ πείρας ἀνεπλήπτον τοῦ βίου καὶ σεμνοπρεπὲς τῶν εἰρημένων Πατέρων
 πιστοποιούντων, ἐνθεν δὲ ἐκδηλούντων τὴν δόξανον γνώμην βούλησιν τε
 καὶ συγκατάθεσιν, ἣν ἐπὶ τῇ ἀποκαταστάσει τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος νέας
 ἱερᾶς σκῆτεως παρέχονται κοινῶς ἢ τε ἱερὰ σύναξις τῆς Κοινότητος καὶ
 πᾶσα ἡ ὁλομέλεια τῶν ὁσιωτάτων Βατοπεδινῶν Πατέρων, καὶ τελευταῖον
 50 ἐξαιτούντων ὁμοφώνως καὶ θερμῶς ἐκλιπαρούντων ἐπικυρωθῆναι καὶ κατασφα-
 λισθῆναι τὰ κοινῶς καὶ εὐχαρίστως ὑπ' αὐτῶν ἐγκριθέντα καὶ ἀποδεχθέντα
 καὶ δι' ἐκδόσεως ἡμετέρου Πατριαρχικοῦ καὶ Συνδικικοῦ σιγγιλλιδόους ἐν
 μεμβράναις γράμματος. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὁ ἤδη κοινῇ γνώμῃ καὶ
 αἰτήσῃ τῶν ἐπὶ τὸ ἀσκητικόν, ὡς εἴρηται, στάδιον βαδιζόντων Πατέρων
 55 καὶ ἐπικυρώσει μοναστηριακῇ ἐκλογῇ διὰ τὴν ἐνοῦσαν αὐτῷ ἀρετὴν καὶ
 ἱκανότητα καὶ ἀποκατασταθεὶς Δικαῖος, ὁσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κὺρ
 Βησσαρίων, παραγενόμενος ἐνταῦθα καὶ προσωπικῶς ἡμῖν ἐμφανισθεὶς παρ-
 ἔστησε καὶ ἀμέσως πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τὴν διακαῇ αὐτοῦ τε καὶ τῶν
 Συναδελφῶν αὐτοῦ ἔφρουν καὶ τὸν ἐγκάρδιον πόθον πρὸς τὴν ἀνάβασιν τοῦ
 60 ἀσκητικοῦ βίου, καὶ ἐξητήσατο θερμῶς μὴ ἀποτυχεῖν τῆς ἐπὶ τούτῳ Ἐκκλη-
 σιαστικῆς ἀντιλήψεως καὶ προστασίας· διὰ ταῦτα σκεψάμενοι Συνδικικῶς
 καὶ τὰς κοινῶς προσενεχθείσας, ὡς διείληπται, αἰτήσεις καὶ παρακλήσεις,
 πανταχόθεν τὸ εὖλογον καὶ ἀκαταιτίαν κατιδόντες συνεπιφερομένας καὶ
 πρὸς ψυχικὴν μὲν σωτηρίαν καὶ ὠφέλειαν τῶν εἰρημένων Θεοφιλῶν ἀνδρῶν
 65 ἀφορώσας, παράδειγμα δὲ πολλοῖς καὶ ὑπογραμμὸν σωτήριον καταλειπού-
 σας, ἀπεδεξάμεθα εὐμενῶς λίαν, εὐχαῖς καὶ εὐλογίαις καὶ ἐπαίνων δαψιλείᾳ
 καταστήσαντες τοὺς τῶν ἀσκητῶν νεοπαγεῖς τούτους, ἐπικαλεσάμενοι ἅμα
 καὶ τὴν θείαν ἐπ' αὐτοῖς ἐνίσχυσιν καὶ ἀντίληψιν. καὶ γράφοντες ἀπο-
 φαινόμεθα Συνδικικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καὶ
 70 ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν Ἀδελφῶν καὶ συλλει-
 τουργῶν, ἵνα

α^{ον}: ὁ τε εἰρημένος ὁσιώτατος ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Βησσαρίων, ὁ ἤδη
 κανονικῶς ἐκλογῇ Δικαῖος, οἱ τε ἤδη μετ' αὐτοῦ τὴν ἀδελφότητα ταύτην
 συμπληροῦντες, καὶ οἱ μετὰ ταῦτα διάδοχοι αὐτῶν εἰσερχόμενοι εἰς τὸ ἱερὸν
 75 τοῦ ἀσκητικοῦ βίου στάδιον, ἔχωσι βιοῦν καὶ πολιτεύεσθαι ἀσκητικῶς, δια-
 τηροῦντες ἀπαρεγκλίτως τοὺς ἱεροὺς καὶ πατροπαράδοτους ὅρους, καὶ βαί-
 νοντες κατ' ἔχρος καὶ παρακολουθοῦντες τοῖς σχητιωτικοῖς Θεσμοῖς, τοῖς
 ὑπὸ τῶν ἁγίων ἡμῶν Πατέρων ἐκτεθειμένοις, ἐκτελοῦντες καὶ τὰς κανονι-
 κάς ἐκκλησιαστικὰς ἀκολονθίας καὶ πολιτευόμενοι κατὰ τὸν τύπον τοῦ ἀσκη-
 80 τικοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος,

β^{ον}: ὀφείλωσι διατηρεῖν τὴν ὀφειλομένην εὐπειθειαν καὶ ὑποταγὴν
 πρὸς τὴν ἱερὰν κυριαρχοῦσαν Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου, ἀναφερόμενοι πρὸς
 αὐτὴν περὶ πάσης ἐξωτερικῆς αὐτῶν ὑποθέσεως καὶ δεχόμενοι τὰς διαιτή-
 σεις καὶ ἀποφάσεις αὐτῆς, ἥτις ἀμοιβαίως ὀφείλει ἐνδείκνυσθαι πρὸς τὴν

αὐτῶν Ἀδελφότητα πᾶσαν προστασίαν καὶ ὑπεράσπισιν ἐν οἰκότητι συμ- 85
πεσοῦσθι αὐτῶν ὑποθέσει,

γ^{ον}: τὸ ἤδη παραχωρηθὲν τοῖς νέοις τούτοις ἀσκηταῖς Κελλεῖον Σερά-
γιον μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς αὐτοῦ ὑπάρχει τὸ ἀπὸ τοῦδε καὶ λέγηται
καὶ παρὰ πάντων γινώσκηται σκήτη ἱερὰ, σεμνυνομένη ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι
τοῦ τε ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου καὶ τοῦ ὁσίου Πα- 90
τρὸς ἡμῶν Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου καὶ καλεῖται μὲν καὶ ὑπάρχει σκήτη τῆς
Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, μένη δὲ διὰ παντὸς ὑπὸ τὴν ἀνενόχλητον διακατο-
χὴν χρῆσιν τε καὶ κατοικίαν τῶν τε ἤδη ἐν αὐτῇ ὄντων Πατέρων καὶ τῶν
μετὰ ταῦτα διαδόχων αὐτῶν, μὴ δυναμένων τῶν Βατοπεδινῶν Πατέρων
ἀποβάλλειν αὐτοὺς ἀνεὺ νομίμων καὶ δικαίων λόγων, ὀφείλωσιν ἐπὶ τούτοις 95
οἱ ῥηθέντες νέοι ἀσκηταὶ μὴ ὑπερπηδᾶν τὰ ὅρια ταύτης τῆς σκήτης αὐτῶν,
ἀλλὰ διαίγειν εἰρηνικῶς μετὰ τῶν περὶ αὐτοὺς γειτνιαζόντων,

δ^{ον}: οἱ εἰρημένοι σκητιῶται τοῦ Σεραγίου Πατέρες ὀφείλωσι διατηρεῖν
τὰς τάξεις καὶ τὰ ἔθιμα πάντα ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Δικαίου, ἀνα-
γνωρίζοντες διὰ τῆς μοναστηριακῆς ἐπικυρώσεως, ἐκμιμούμενοι καὶ ἀκολου- 100
θοῦντες τοὺς τύπους καὶ τὰς ἐθιμοταξίας τῶν λοιπῶν ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ
ὄρει σκήτεων ἀπαράβατως καὶ φερόμενοι ὁμοιοτρόπως ἐν πᾶσι τοῖς σχέσιν
καὶ ἀναφορὰν ἔχουσι πρὸς τε ἑαυτούς, πρὸς τὸ κυριαρχοῦν ἱερὸν μοναστή-
ριον καὶ πρὸς τὴν τοῦ ἁγίου ὄρους Κοινότητα,

ε^{ον}: ὀφείλωσι διατηρεῖν μέχρι κεφαλᾶς τὰ τῆς εἰλικρινοῦς αὐτῶν ὑπη- 105
κοότητος πρὸς τὴν κραταιὰν ὀθωμανικὴν βασιλείαν καθεύχοντα, πληροῦντες
τοὺς νενομισμένους φόρους αὐτῶν, καὶ ὑποχρεούμενοι ἀγογγύστως εἰς τὰ
τεταγμένα τοπικὰ καὶ μοναστηριακὰ δικαιώματα καὶ μηδόλως ἀντιτείνοντες
εἰς τὴν τούτων ἀπόδοσιν.

Ταῦτα ἀπεφάνθη καὶ κεκύρωται Συνοδικῶς· ὅς δ' ἂν καὶ ὁποῖος τῶν 110
ἀπάντων ἱερωμένος ἢ λαϊκὸς κακοβουλία καὶ ἀνευλαβεῖα κεκινημένος τολ-
μήσῃ ποτὲ κρυφίως ἢ φανερώς ἐπήρειαν τινὰ καὶ ἐνόχλησιν ἐπενεγκεῖν τῇ
ῥηθείᾳ ἱερᾷ νέᾳ σκήτῃ καὶ τοῖς ἐν αὐτῇ ἤδη τε καὶ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα
ἐνασκουμένοις Πατράσι καὶ ἐχθρὰ βουλευσασθαι περὶ αὐτῆς καὶ διασεῖσαι
τὴν καλὴν αὐτῆς ἀρμονίαν καὶ ὅλως βουληθῇ ἀνατρέψαι μέχρι κεφαλᾶς τὰ 115
ἐν τῷ παρόντι Συνοδικῶς ἐκπεφασμένα, ὅστις ἂν ᾖ, ἀφωρισμένος ὑπάρχει
παρὰ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιοῦ καὶ ἀδιαιρέτου Μακαρίας
Τριάδος, τοῦ Ἐνὸς τῇ φύσει μόνου Θεοῦ, καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυνγώρητος
καὶ ἄλυστος μετὰ θάνατον καὶ τυμπανιαῖος καὶ πάσαις ταῖς Πατριακαῖς καὶ
Συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνος καὶ ἐνοχος τοῦ πυρὸς τῆς γεέννης καὶ τῷ 120
αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικος. δθεν εἰς ἐνδειξιν καὶ διηγετὴ τὴν ἀσφάλειαν
ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν σιγγιλλιδες
ἐν μεμβράναις γραμμα, καταστρωθὲν καὶ τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς
τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃς Ἐκκλησίας, καὶ ἐδόθη τοῖς ὁσιωτάτοις ἀσκηταῖς Πα-
τράσι τῆς ἀρτισυστάτου ἱερᾶς σκήτης τοῦ Σεραγίου κατὰ τὸ ἁγιώνυμον ὄρος, 125
ἐν ἔτει Σωτηρίῳ αωμθ^ω κατὰ Μῆνα Δεκέμβριον, ἐπινεμήσεως ἡ⁷⁵.

† "Ανθιμος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντι-
νουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† ὁ Καισαρείας Παῖσιος.

130 † ὁ Ἐφέσου "Ανθιμος.

† ὁ Ἡρακλείας Πανάρετος.

† ὁ Κυζίκου Ἰωακείμ.

† ὁ Νικομηδείας Διονύσιος.

† ὁ Λέρκων Νεόφυτος.

135 † ὁ πρόεδρος Διδυμοτείχου Μελέτιος.

† ὁ Κρήτης Χρύσανθος.

† ὁ Σεργῶν Ἰάκωβος.

† ὁ Σωζουαγαθουπόλεως Προκόπιος.

An einer Schnur die Bleibulle des Patriarchen, die die Gottesmutter mit dem Jesuskinde zeigt.

Unten rechts eine unleserliche Notiz mit der Unterschrift: Статскій Совѣтникъ Петръ Севастьяновъ.

Namenregister.

Ἀρχίαλος Zogr. 2, 47.	Διονύσιος ὁ Νικομηδ. (1849) Andr. 133.
Ἀλενου γῆ Vat. 2, 35.	Διονυσίου μονή Zogr. 1, 23.
Ἀμουλιανῆς (τῆς) νησίον Vat. 2, 6.	Δινλίζοντος μονή Chil. 9, 49.
Ἀνδρέας, ἀπόστ. Andr. 28; 90.	Δομέτι (τοῦ) κελλίον Vat. 2, 7.
"Ανθιμος, οἰκ. πατρ. (1849) Andr. 127.	Δοσίθεος, καθηγ. Χανᾶ (1316) Esph. VII
— ὁ Ἐφέσου (1849) Andr. 130.	244.
Ἀντώνιος ὁ μέγ. Andr. 15; 29; 91.	Δοχειαρίτης Zogr. 1, 24.
Ἀρσένιος vgl. Τζαμπλάκων.	Δραγοβουτζίστα, ἡ Vat. 2, 18.
Βαγενοκαμάρα, ἡ Zogr. 1, 3. 8.	Δρῆνος Vat. 2, 25.
Βατοπεδίου μονή Vat. 1, 4; 2, 31; 3, 7;	Ἑλαδιάβα, μετόχ. Vat. 2, 5.
Andr. 14; 23; 31; 39; 43; 82; 92;	Ἑλσιανή, ἡ Vat. 2, 19.
Βατοπαιδινός Zogr. 1, 19; Andr. 49; 94.	Ἑρμῆλεια, ἡ Vat. 2, 4
Βέρροια, ἡ Vat. 2, 2.	Ἑσφιγμένον μονή vgl. Σημένον u. Σφι-
Βησσαρίων, Δικαῖος (1849) Andr. 57; 72.	γμένον.
Βίκτωρας Zogr. 1, 21.	"Εφεσος, ἡ Andr. 130.
Γαλικός Vat. 2, 23.	Ζαβερνίκεια Vat. 2, 8.
Γεώργιος, ὁ ἄγ., μετόχ. Vat. 2, 15; vgl.	Ζίχνα Vat. 2, 17. 22. 24.
Καλαμίτζιν.	Ζωγράφον μονή Zogr. 1, 3. 6. 13; 2, 6.
Γωβαννίτζα, ἡ, τοποθ. Zogr. 2, 11, 25.	12. 17. 19. 24. 28. 35. 37; Ζωγραφί-
Γραδίστιν, χωρίον Vat. 2, 21.	τικός 1, 12.
Γρηγόριος ὁ Σύρονης (1690) Zogr. 2, 46.	Ἡράκλεια, ἡ Vat. 2, 29; Andr. 131.
Δανιήλ ὁ Ἀρχιάλου (1690) Zogr. 2, 47.	Ἡσαίας, ἡγ. Ζωγρ. (1690) Zogr. 2, 7.
Δανιὴλ, προηγ. Βατοπ. (1643) Zogr. 1, 19.	Θεόδωρος, ἡγ. Βατοπ. (1394) Vat. 3, 7.
Δέρκοι, οἱ Zogr. 2, 49; Andr. 134.	— Φρ. μέγ. σκενοφ. (1358) Pant.
Δερμοκαίτης, ὁ Vat. 2, 18.	III, 72.
Δημητρίον, τοῦ ἁγ., μετόχ. Vat. 2, 13.	Θεοτόκος, ἡ Vat. 2, 1; vgl. Ὁδηγήτρια u.
Διδυμότειχος Andr. 135.	Κοιμήσεως.

127—128. Die Schriftzüge dieser Unterschrift sind von der über dem Texte stehenden verschnörkelten Signatur des Patriarchen verschieden.

- Θεσσαλονίκη Vat. 2, 1.
 Θολός, χωρίον Vat. 2, 17.
 Ἰάκωβος, ἡγ. Σέρβου (1316) Esph. VII, 257.
 — ὁ Σερβῶν (1849) Andr. 137.
 Ἰβερίτης Zogr. 1, 22.
 Ἰγνάτιος, προηγ. Βατ. (1394) Vat. 3, 9.
 Ἰερισσός Zogr. 2, 3.
 Ἰούδας Zogr. 2, 34.
 Ἰσαάκ, Πρῶτος (vor 1356) Vat. 2, 8.
 Ἰσαάκιος vgl. Ῥαούλ.
 Ἰσαάγας (1643) Zogr. 1, 2.
 Ἰωακείμ ὁ Κυζίκου (1849) Andr. 132.
 Ἰωάννης ὁ Λαρίσης (1690) Zogr. 2, 48.
 — vgl. Παλαιολόγος.
 Ἰωάσαφ, μοναχός (1394) Vat. 3, 1.
 Καβάσιλας (vor 1356) Vat. 2, 35.
 Καισάρεια, ἡ Andr. 129.
 Καλὰ Δένδρα Vat. 1, 6.
 Καλαμαρία, ἡ Vat. 2, 3.
 Καλαμιτζιν, μετόχ. Vat. 2, 15.
 Καλλίνικος, οἰκ. πατρ. (1690) Zogr. 2, 1.
 Καλλιστρατος (1316) Esph. VII, 256.
 Καλοθέτης Vat. 2, 14.
 Καραί, αἱ Zogr. 1, 7. 10; vgl. Καρεαί.
 Καραμαλλίς, Νικόδ. (1643) Zogr. 1, 17.
 Καρεαί, αἱ Andr. 16; vgl. Καραί.
 Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου μονή Vat. 2, 28.
 Κολετζή (τοῦ) κελλίον Vat. 2, 7.
 Κρήτη Andr. 136.
 Κριμωτᾶ (τοῦ) γῆ Vat. 2, 38.
 Κύζικος, ἡ Andr. 132.
 Κυνηγῶν (τῶν) πύλη Vat. 2, 32.
 Κωνσταντινούπολις Zogr. 2, 1; Vat. 2, 27.
 29; Andr. 127.
 Λάρισα, ἡ Zogr. 2, 48.
 Λαυριώτης Zogr. 1, 17.
 Λήμνος Vat. 2, 16.
 Μακρογένη (τοῦ) μονή Esph. VII, 254.
 Μακροῦ μονή Esph. VII, 236.
 Μάμας, ὁ ἡγ., μετόχ. Vat. 2, 3.
 Μανουήλ ὁ Καλ ἱερέυς (1358) Pant.
 III, 72.
 Μαυροφόρος Vat. 2, 20. 26. 39.
 Μαχουμτούμπασας (1643) Zogr. 1, 2.
 Μελέτιος ὁ Διδυμοτ. (1849) Andr. 135.
 Μεταμορφώσεως μονή in Meteora Vat. 3, 3.
 Μιχαήλου ξενγῆλ. Vat. 2, 26.
 Μουζάκης, ὁ (vor 1356) Vat. 2, 4.
 Νεόφντος ὁ Δέρκων (1849) Andr. 134.
 Νικόδημος vgl. Καραμαλλίς.
 Νικόλαος, ὁ ἡγ., μετόχ. Vat. 2, 20.
 — ταβουλλάρ. (1358) Pant. III, 73.
 Νικομήδεια Andr. 133.
 Νίφων ὁ Ποταμιάτης (c. 1356) Vat. 2, 31.
 Ὀδηγητρία μετόχ. Vat. 2, 12.
 Παῖσιος ὁ Καισαρείας (1849) Andr. 129.
 Παλαιολόγος, Ἰω., βασιλ. (1344) Vat. 1, 13;
 (1356) Vat. 2, 42.
 Πανάρετος ὁ Ἡρακλείας (1849) Andr. 131.
 Παντοκράτορος μονή Zogr. 1, 25.
 Παχώμιος ὁ Δέρκων (1690) Zogr. 2, 49.
 Περιθεώριον Vat. 2, 14.
 Πετριτζώ, ἡ Vat. 2, 19.
 Ποταμιάτης, Νίφων (c. 1356) Vat. 2, 31.
 Πρινάρι, τό Vat. 2, 10.
 Προσάλας, ὁ Vat. 2, 5.
 Προδρόμου (τοῦ) κελλίον Vat. 3, 5.
 Προκόπιος ὁ Σωζοναγαθ. (1849) Andr. 138.
 Προσφόριον, μετόχ. Vat. 1, 3; 2, 6.
 Ῥαούλ, Ἰσαάκ. (vor 1356) Vat. 2, 33.
 Ῥαφάλιον Vat. 2, 38.
 Ῥώμη, νέα Zogr. 2, 2; Andr. 128.
 Σαραντηνοῦ μετόχ. Vat. 2, 2.
 Σέληνα, τά Chil. 111, 25.
 Σέλματος Vat. 2, 9.
 Σεράγιον Andr. 15; 87; 98; 125.
 Σέρβου μονή Esph. VII, 257.
 Σέρραι, αἱ Vat. 2, 12. 18; Andr. 137.
 Σημένον (= Ἐσφιγμένον) μονή Zogr.
 1, 3. 6. 13; Σημαινῆται, Σιμενοῖται ib.
 1, 9. 15.
 Σιδηροκασιόα, ἡ Vat. 2, 34.
 Σιμοπετροίτης Zogr. 1, 27.
 Σιμόρη Zogr. 2, 46.
 Σπηλαιώτισσα, μετόχ. Vat. 2, 34.
 Σταυρονικητιανός Zogr. 1, 26.
 Στοῦμπος Vat. 2, 20.
 Σφιγμένον (= Ἐσφιγμ.) μονή Zogr. 2, 8.
 21. 23. 38.
 Σωζοναγαθοῦπολις Andr. 138.
 Σωτῆρ Χριστός, χωρίον Vat. 2, 21.
 Τζαγγάρης, Ἰω. Vat. 2, 13.
 Τζαμπλάκων, Ἀρσένιος (vor 1356) Vat.
 2, 10. 24.
 — μέγ. δούξ (vor 1356) Vat. 2, 10. 24.
 Τορνίκης, ὁ Pant. III, 7. 65.
 Φονκοπούλου γῆ Vat. 2, 17.
 Φρ.ι vgl. Θεόδωρος.
 Χαριούπολις Vat. 2, 29.
 Χελανδάρινος Zogr. 1, 21.
 Χοτολίβοι Vat. 2, 9.
 Χρυσάνθος ὁ Κρήτης (1849) Andr. 136.
 Χρυσή πύλη Vat. 2, 30.
 Χρυσούπολις Vat. 2, 35.